

.....										
	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień		Miesiąc			Rok				
pieczętka WKK	DATA URODZENIA UCZNIĄ									

KONKURS JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH
ETAP WOJEWÓDZKI

*Drogi Uczniu,
witaj na III etapie konkursu języka ukraińskiego.
Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć
na wszystkie pytania.*

- Arkusz liczy 12 stron i zawiera 40 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Czas pracy:
90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:
60

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

I. TEKST (0 - 5 punktów)

Феномен Стуса

На сьогоднішній хвилі оновлення ім'я Стуса увійшло в життя українського народу як важливий чинник пробудження й самоусвідомлення, набуло значною мірою символічного значення.

Досвідові Шевченка належить особливе місце в поезії Стуса. Це щось незмірно вагоміше від суто літературного впливу. Недарма Ю. Шевельов писав: «Шевченко для нього – як українська мова. Він нею пише, він нею дихає, він кує й перековує її, як йому велить творчий дух. Не можна собі уявити Стуса поза українською мовою, не можна його уявити поза Шевченковою стихією». То, справді, глибоко внутрішня єдність, генетичний духовний зв'язок при гострому запереченні наслідування шевченківських форм, інерції «шевченківського кожуха». Стусову поетику, його «образ вірша» єднає з Шевченком своєрідний кругообіг образів, глобальна повторюваність певних мотивів і форм.

З перших кроків свого творчого самовиявлення Стус брав на себе багато. Вже в ранніх віршах болісно шукає втраченої гармонії зі світом, цілісності – не ситої і ледачої, а тієї, що її треба виборювати дорогою ціною – пізнанням самого себе, готовністю не зрадити себе. «Як вибухнути, щоб горіть?!» – так звучить у Стуса вічне гамлетівське запитання. Його життєва модель – втілення принципу: між високою ідеєю та життєвим вибором, між словом і вчинком немає відстані, немає суперечності.

Доводиться чути, що вся сила поезії Стуса – в тих ідеях, які вона несе в собі, в образі автора, тоді як суто поетичних відкриттів тут небагато. На цій підставі його як традиціоналіста протиставляють новаторам. Та з огляду на нашу історичну, національну долю така поезія завжди була актуальною, лишаючись головним, а подекуди чи не єдиним чинником національно-культурного самоствердження. У місткому афористичному слові вона несла правду всупереч заборонам, насильству, фальсифікації. А що за таке слово дорого треба платити – здоров'ям, долею, самим життям (і платили, платили сповна!), – воно не сприймалося як фраза, набувало ваги й закличної сили. Можливо, настане колись такий час, коли ми будемо справді вільними серед рівних – тоді й відмовимося від поетичної публіцистики, але ще не час...

І, очевидно, сила поезії Стуса, її здатність зворушити глибинні шари свідомості читача зумовлена не тільки сумою істин, висловлених у ній. Інша річ, що «секрети поетичної творчості» Стуса не лежать на поверхні, не заявляють голосно про себе. Вони – у «непомітних» взаєминах традиційних і новаторських начал, у непідвладності моді, в майстерному опануванні смисловими глибинами слова, в умінні віднайти різні смислові шари й глибоко заховані асоціативні зв'язки, символічне підґрунтя слова й образу.

Сьогоднішня популярність імені Стуса виникла на гребені політичної хвилі. Вона зумовлена навалом пізнання того, що замовчувалося, душилося, а насправді було і є гордістю нації. Широкий загал знає передусім ім'я Стуса: душі, згодовані сурогатами, вабить образ праведника. І що більше його поезія наблизатиметься до людей, то глибинніші смислові пласти відкриватимуться в ній. Час уже, нарешті, формувати смаки не дешевими ерзацами поезії, а такими чистими й справжніми взірцями, як Стусове слово.

Якби життя Стуса склалося інакше, пролягло б у звичному, «спокійному» річищі, без трагічних випробувань, ми, без сумнівів, мали б поета інтелектуально наповненого, з високою мистецькою ерудицією, оригінальним переосмисленням світового мистецького досвіду, що для української поезії з її вічно актуальною небезпекою провінціалізму – життєво важливо. Але то був би вже інший поет. Феномен Стуса постав саме на такому історичному тлі. І саме такий Стус дорогий нам.

(За Михайлиною Коцюбинською)

Завдання 1 (1 punkt)

Справедливість думки: *«На сьогоднішній хвилі оновлення ім'я Стуса увійшло в життя українського народу як важливий чинник пробудження й самоусвідомлення, набуло значною мірою символічного значення»* доводять висловлювання з тексту:

- а) Сьогоднішня популярність імені Стуса виникла на гребені політичної хвилі. Вона зумовлена навалом пізнання того, що замовчувалося, душилося, а насправді було і є гордістю нації.
- б) Вже в ранніх віршах (Стус) болісно шукає втраченої гармонії зі світом, цілісності – не ситої і ледачої, а тієї, що її треба виборювати дорогою ціною – пізнанням самого себе, готовністю не зрадити себе.
- в) «Секрети поетичної творчості» Стуса – у непомітних взаєминах традиційних і новаторських начал, у непідвладності моді.
- г) ... З огляду на нашу історичну, національну долю така поезія завжди була актуальною, лишаючись головним, а подекуди чи не єдиним чинником національно-культурного самоствердження.

Завдання 2 (1 punkt)

Принцип *«між високою ідеєю і життєвим вибором, між словом і вчинком немає відстані, немає суперечності»* характеризує натуру:

- а) рішучу;
- б) цілісну;
- в) віддану;
- г) нерозважливу.

Завдання 3 (1 punkt)

У реченні *«З перших кроків свого творчого самовиявлення Стус брав на себе багато»:*

- а) немає фразеологізмів;
- б) ужито фразеологізм «брати на себе»;
- в) ужито фразеологізм «брати на себе багато»;
- г) ужито фразеологізм «творче самовиявлення».

Завдання 4 (1 punkt)

Стусове запитання *«Як вибухнути, щоб горіть?!»* означає:

- а) роздвоєність, сумнів;
- б) занурення в роздуми, нездатність діяти швидко й рішуче;
- в) невідворотну потребу в рішенні перед серйозним кроком;
- г) визначення творчої позиції, життєвий вибір.

Завдання 5 (1 punkt)

Напиши якого ми мали б поета, якби життя Стуса склалося інакше, без трагічних випробувань.

II. GRAMATYKA (0 – 17 punktów)

Завдання 1 (1 punkt)

Познач рядок словосполучень, у кожному з яких є слово, вжите в переносному значенні.

- а) золота обручка, стіна дощу;
- б) лагідний голос, золота душа;
- в) золоті руки, залізничний вузол;
- г) море вражень, золотий браслет;
- д) золота коса, зміїна шкіра.

Завдання 2 (1 punkt)

З'ясуй, яке значення слова вікно не є переносним.

- а) отвір для світла й повітря в стіні приміщення, куди вставлено раму з шибками;
- б) невеличке озерце в болоті;
- в) вільна година між уроками;
- г) отвір певного призначення в машині;
- д) екран дисплея;

Завдання 3 (1 punkt)

У якому рядку подано спільнокореневі слова?

- а) просити, просо, просихати, просто;
- б) подорожник, придорожній, подорож, дорога;
- в) осанна, осанка, осад, осадка;
- г) вода, водний, заводій, водяник;
- д) коса, косити, закосичитися, косовиця;

Завдання 4 (0-2 punkty)

Розбери за будовою слова : *безстрашний, прихід*. Впиши частини слова у таблицю.

Корінь	Префікс	Суфікс	Закінчення	Основа

Корінь	Префікс	Суфікс	Закінчення	Основа

Завдання 5 (1 punkt)

Знайдіть слово, утворене складанням основ або слів:

- а) прикордонний;
- б) ультрамодний;
- в) Дніпрогес;
- г) літочислення;
- д) перегляд.

Завдання 6 (1 punkt)

Укажи речення з дієсловом теперішнього часу другої особи множини.

- а) Ще почуєте про нього не раз.
- б) Відчуваєте пахощі лугових трав?
- в) Прополете моркву, потім поллете квіти.
- г) Будете читати вголос.

Завдання 7 (0-2 punkty)

Установи відповідність між дієсловами та їх часовою формою.

1. Минулий.	А. Сподіватимусь, малюватимете.
2. Теперішній.	Б. Буду грати, будеш лякати
3. Майбутній, складна форма.	В. Працюють, ігнорує.
4. Майбутній час, складена форма	Г Сконала, допомогли.

1	
2	
3	
4	

Завдання 8 (0-2 punkty)

Утвори від поданих дієслів складну і складену форми майбутнього часу в III особі множини:

Ходити - _____

Оберігати - _____

Завдання 9 (1 punkt)

Укажи рядок, у якому всі частки треба писати разом з іншими словами

- а) авже/ж, ніби/то, ні/скільки, чи/мало;
- б) не/хай, як/небудь, будь/де, ні/де;
- в) наче/б/то, ні/звідки, аби/що, тому/то;
- г) будь/який, мов/би, ні/з/ким, ні/що;
- д) де/інде, не/мов/би/то, аби/зна/що, ні/у/кого.

Завдання 10 (0-3 punkty)

Встанови відповідність

1) модальні	а) хай, най-, б, би, нехай ;
2) словотворчі	б) так, ось, не, ні, навряд чи, аякже, авжеж;
3) формотворчі	в) би, б, хтозна-, завгодно, аби, дехто, -же

1)	
2)	
3)	

Завдання 11 (1 punkt)

Укажи речення де є непряма мова

- а) Стародавня народна приповідка мудро вчить: «Держімося землі, бо земля держить нас» (За Г. Тарасенко).
- б) Мати говорила про те, щоб я завжди слухався свого серця.
- в) А Сашкові сказала: «Тобі, сину, треба стати іншою людиною. Інакше все, чим ти живеш, піде за вітром» (За Л. Сапожниковим).

Завдання 12 (1 punkt)

Укажи речення, де правильно розставлено розділові знаки.

- а) «У вигляді мови, — сказав Олесь Гончар, — дано людині великий дар (За А. Бортняком).
- б) Як пише сучасний український поет Михайло Шевченко: «Щоб ми з вершин Чернечої крутизни нарешті не лукавили Вітчизні ні власній, ані братовій — довік. Пречиста мово, слово світанкове, зламай злочено ковані підкови, яви нам в душі свій пречистий лик!» (За А. Бортняком).
- в) «Хіба зацікавить кого доля робітників у моєму творі, коли на них, живих, ніхто не звертає уваги?», — з гіркотою подумав поет і повернувся додому (За І. Вільде).

III. LITERATURA

1. WASYL STUS

Biografia poety (0 - 4 punktów)

Завдання 1.1 (1 punkt)

Який вчинок Василя Стуса поклав початок його страдницькому життєвому шляху?

- а) підтримав акцію протесту проти арештів української національно свідомої інтелігенції;
- б) протягом тижня не з'являвся на роботі, а писав вдома вірші;
- в) написав статтю в газету, яка була потрактована як анти-радянська;
- г) систематично з'являвся на роботі у нетверезому стані;
- д) обрав тему наукової роботи, яка не вкладалася у дозволені офіційною ідеологією рамки.

Завдання 1.2 (1 punkt)

Де вперше були надруковані твори Василя Стуса?

- а) в Україні;
- б) за кордоном;
- в) в СРСР, але поза межами України;
- г) виходили у «самвидав»;
- д) взагалі не були надруковані за життя поета.

Завдання 1.3 (1 punkt)

Як радянська система покарала Василя Стуса за волелюбство та правдолюбство?

- а) вислала за кордони СРСР;
- б) позбавила права працювати за фахом, а тоді арештувала;
- в) відправила працювати на комсомольську будову в Сибір;
- г) відправила працювати на підприємство хімічної промисловості зі шкідливими умовами праці;
- д) заборонила проживати у великих культурних центрах.

Завдання 1.4 (1 punkt)

За фаховою освітою Василь Семенович...

- а) інженер-конструктор;
- б) журналіст;
- в) учитель української мови та літератури;
- г) будівельник.

2. WASYL STUS Wiersze: „Ярій, душе. Ярій, а не ридай”, “Не можу я без посмішки Івана” (0 - 5 punktów)

Завдання 2.1 (1 punkt)

У чому виявляється спорідненість долі автора вірша «Не можу я без посмішки Івана» і того, кому він присвячений (Івану Світличному)? Вони обидва:

- а) були заслані на Далекий Схід;
- б) боролися за соціальну справедливість і понесли за це покарання;
- в) друкувалися в «Літературній Україні»;
- г) Друкувалися, перебуваючи в еміграції, за кордоном.

Завдання 2.2 (1 punkt)

Художні засоби, які містить поезія В. Стуса «Ярій душе, ярій, а не ридай...».

- а) гіпербола, повтор, оксюморон;
- б) літота, алегорія, уособлення;
- в) повтор, метафора, епітет;
- г) інверсія, антитеза, анафора.

Завдання 2.3 (1 punkt)

Вірш В. Стуса «Ярій душе, ярій, а не ридай...» присвячений...

- а) усім тим, хто постраждав від тоталітарного режиму;
- б) художниці А. Горській;
- в) дружині митця;
- г) Марку Вовчку.

Завдання 2.4 (1 punkt)

В. Стус, характеризуючи свого друга у творі «Не можу я без посмішки Івана», порівнює його...

- а) з білим світом;
- б) зорею і сонцем;
- в) запашним квітучим садом;
- г) мужнім орлом.

Завдання 2.5 (1 punkt)

Вкажи рядки поезії «Не можу я без посмішки Івана», які є лейтмотивом творчості В. Стуса.

- а) «Мое ж досье, велике, як майбутнє, / напевне, пропустив котрийсь із трутнів»;
- б) «Допомогти, зарадити, вступитись, / стражденного в нещасті прихистить»;
- в) «І зважитись боротися, щоб жити, / І зважитись померти, аби жить?»;
- г) «Коли вже не терпіти, ні мовчати / Не можу, що, читаючи, люблю».

3. PANAS MYRNYJ

Biografia pisarza (0 - 5 punktów)

Завдання 3.1 (1 punkt)

Вкажи справжнє прізвище Панаса Мирного:

- а) Рудченко;
- б) Руденко;
- в) Руданський;
- г) Білик;
- д) Левицький.

Завдання 3.2 (1 punkt)

Панас Мирний народився 13 травня...

- а) 1849 року;
- б) 1759 року;
- в) 1858 року;
- г) 1831 року.

Завдання 3.3 (1 punkt)

Батьківщиною Панаса Мирного є

- а) Черкащина;
- б) Сумщина;
- в) Полтавщина;
- г) Чернігівщина.

Завдання 3.4 (1 punkt)

З 1858 по 1862 роки Панас Мирний навчався

- а) У Київському університеті;
- б) Бобринецькій повітовій школі;
- в) Полтавський духовній семінарії;
- г) Гадяцькій повітовій школі.

Завдання 3.5 (1 punkt)

Панас Мирний — син

- а) священика;
- б) бухгалтера;
- в) учителя;
- г) дрібного чиновника.

4. PANAS MYRNYJ Roman „Хіба ревуть воли, як ясла повні?” (0 - 24 punkty)

Завдання 4.1 (1 punkt)

Де вперше окремою книжкою було видрукувано роман Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»?

- а) у Женеві;
- б) у Відні;
- в) у Санкт-Петербурзі;
- г) у Варшаві;
- д) у Львові.

Завдання 4.2 (1 punkt)

Під якою ще назвою, крім «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», друкувався цей твір Панаса Мирного?

- а) «Подоріжжя од Полтави до Гадячого»;
- б) «Чіпка»;
- в) «Пропаща сила»;
- г) «Лихі люди»;
- д) «П'яниця».

Завдання 4.3 (1 punkt)

Який із цих епізодів є кульмінацією роману Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»?

- а) поразка Чіпки в боротьбі із земством;
- б) арешт Чіпки після злочину;
- в) трагічна смерть Галі;
- г) знайомство Чіпки і Галі;
- д) одруження Чіпки.

Завдання 4.4 (1 punkt)

Кому з персонажів твору Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» належать слова: «Скрізь неправда... Скрізь!.. Живеш, нудишся, тратиш силу, волю, щоб куди заховатись від неї, втекти від неї, плутаєшся в темряві, падаєш, знову встаєш, знову простуєш, знову падаєш... коли б можна, — увесь світ випо-лонив, а виростив новий... тоді б, може, й правда настала!...»?

- а) Чіпці;
- б) Максиму;
- в) Грицькові;
- г) батькові Чіпки;
- д) Лушні.

Завдання 4.5 (1 punkt)

Хто з персонажів твору Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», дізнавшись про страшний злочин Чіпки, іде до волості, щоб заявити на нього?

- а) Галя;
- б) Могря;
- в) Христя;
- г) Грицько;
- д) сусід.

Завдання 4.6 (1 punkt)

Хто з персонажів твору Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» часто вживає такі прислів'я: «Своя сорочка ближче до тіла. Дарованому коню в зуби не дивляться. Як багатство, то й щастя»?

- а) Чіпка;
- б) Максим;
- в) Христя;
- г) Галя;
- д) Грицько.

Завдання 4.7 (1 punkt)

Для характеристики якого образу в романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панас Мирний вживає епітети «висохла», «згорблена», «почорніла»?

- а) баби Оришки;
- б) Явдохи;
- в) Христі;
- г) Мотрі;
- д) Галі.

Завдання 4.8 (1 punkt)

Хто є співавтором Панаса Мирного в написанні роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»?

- а) Іван Білик;
- б) Іван Нечуй-Левицький;
- в) Іван Франко;
- г) Борис Грінченко;
- д) Михайло Драгоманов.

Brudnopis